

Weeskamer van Breskens 1776-1795

Huib J. Plankeel

Eerder verschenen op www.grijsbaard.nl, en met toestemming van de rechthebbenden overgenomen en geplaatst op HoGenDa.

Inleiding

In het Zeeuws Archief te Middelburg bevindt zich in toegang 11, **Rechterlijk archief Zeeuws Vlaanderen** onder inv.nr **2151aaa** een schrift, getiteld "Annotatiën voor de weeskamer van Breskens, begonnen jan. 1776".

In dit schrift werden in klad aantekeningen gemaakt betreffende eedsafleggingen van voogden. Deze vonden normaal plaats op de twee-wekelijkse zitting van het gerecht, die in deze periode op dinsdag gehouden werd. De aantekeningen beginnen jan. 1776 en lopen door tot en met 4 aug. 1795. Aanvankelijk werden deze aantekeningen overgeschreven in een netregister, dat thans genummerd is **2151zz**, maar het overschrijven is gestopt in juni 1780. Vandaar dat ik hier het kladschrift weergeef.

Het schrift is niet gepagineerd; de bladzijnummering is van mijn hand.

Wezenzorg in Breskens

De sociale zorg omvatte in het verleden twee belangrijke categorieën, te weten de zorg voor de wezen en de zorg voor de armen en behoeftigen. De eerste zorgtaak was zowel een taak voor de overheid als één voor de kerk; de tweede vooral een zaak van de kerk. Als "oppervoogden" zorgde de overheid ervoor, dat er, na het overlijden van (één van de) ouders, voogden over de wezen werden aangesteld en dat er een "staat en inventaris" van de nalatenschap werd opgesteld, waarbij vastgesteld werd hoe groot het erfdeel van de wezen was. De overheid controleerde ook verder het beheer dat de voogden van de wezen over de boedel voerden, en moest b.v. toestemming geven, wanneer onroerend goed (eigendom van de wezen) verkocht werd. Wanneer er geen bezittingen waren, dan vielen de wezen in de andere categorie, de armen en behoeftigen. De zorg daarvoor was primair een taak van de kerk. De uitvoering daarvan lag bij de diaconie. De jongste wezen werden voor een bepaald bedrag voor kost en inwoning uitbesteed bij een gezin of een weduwe. Naarmate de wees ouder was, en dus kon werken, werd dit bedrag lager. Daarnaast waren er natuurlijk ook de volwassen armen, die soms permanent, soms incidenteel (b.v. in geval van ziekte), een uitkering in geld of in natura kregen. Daarvoor hadden zij eerst het eventuele bezit, dat zij hadden, aan de armen verkocht. Ook de uitvoering van de armenzorg werd door de overheid gecontroleerd.

Zoals hierboven beschreven berustte bij de overheid de zorg voor de wezen en dan in het bijzonder voor die wezen, waarvan de overleden ouder(s) bezit (de waarde van geld, huizen, landerijen, beesten, meubelen, e.d., na aftrek van alle schulden) hadden nagelaten, dat de kinderen erfden. Wanneer dat niet het geval was, dan kwamen deze wezen al gauw onder de armenzorg, al waren er ook situaties, waar er weliswaar geen bezit was, maar waar de overblijvende ouder (eventueel na hertrouwen) genoeg middelen had om zichzelf en de kinderen te kunnen onderhouden.

Voor het afhandelen van zaken, de wezen aangaande, werd door de overheid, alreeds in de Middeleeuwen, een zogenaamde "**weeskamer**" ingericht, een apart college, dat vaak bestond uit enkele (oud)leden van de magistraat.

Van het archief van de **weeskamer van Breskens** zijn nog verschillende stukken bewaard

gebleven. In Breskens was, zeker in later tijd, het onderscheid tussen magistraat en weeskamer gering. In het begin van de 17e eeuw vinden we in de boeken nog de aanstellingen van de weesmeesters expliciet genoemd. Later niet meer, en ik vermoed, dat er op een bepaald moment binnen de magistraat een soort taakverdeling is tot stand gekomen, of dat het weesmeesterschap rouleerde.

Het eerste punt van aandacht voor de weeskamer was de zorg voor het bezit van de wezen. Voorkómen moest worden, dat er onderdelen van de boedel "ontvreemd" werden of dat de wezen door "wanbeheer" schade zouden leiden. Vrijwel direct na het overlijden werd de meest nabije bloedverwant van de overledene aangeschreven of gemaand om zich als voogt over de nagelaten wezen te laten beëdigen. Vaak was dat dus een grootvader, oom, broer, neef of andere verwant van de kinderen. Wanneer er geen verwanten van de zijde van de overledene beschikbaar waren of wanneer die weigerden, dan kwamen verwanten van de partner van de overledene in aanmerking, vervolgens eventuele goede bekenden (vaak via via wel verwant, maar niet in den bloede), en ten slotte de weesmeesters zelf, qualitate qua. Het aannemen van de voogdij was overigens een sociale verplichting waar men niet zo makkelijk onderuit kwam. Er waren weliswaar redenen, die acceptabel waren, zoals b.v. hoge ouderdom, een veraf gelegen woonplaats, maar het zomaar weigeren was "not done". Een andere mogelijkheid was het verzoeken om een "bijstaande" voogd, zoals b.v. de bakker deed, die geen verstand had van de landbouw, en graag iemand naast hem wilde, die dat wel had, zodat hij de belangen van de wezen van de boer goed kon behartigen.

Verder werd vrij direct na het overlijden, meestal in bijzijn van de voogd, de boedel geïnventariseerd en (meestal ook) getaxeerd. Zodoende kwam er een overzicht beschikbaar van zowel de baten als de lasten van de nalatenschap. In feite verschilt dat niet veel van de huidige praktijk.

Nadat deze twee zaken geregeld waren, was het verder aan de nabestaanden en de voogd(en) om de boedel te redderen. Schulden moesten worden afbetaald of geïnd. Er moest gekeken worden of er een testament was. Er moest besloten worden wat er met huis en meubelen moest gebeuren. Hoe het met de kinderen moest. En nog vele andere praktische zaken meer. Voor zaken, die financiële gevolgen voor de wezen konden hebben, b.v. de verkoop van een huis, moest zowel vooraf als achteraf, toestemming aan de weeskamer worden gevraagd. Dus vooraf: mág men verkopen, als achteraf: is de prijs acceptabel.

Als al deze zaken afgehandeld waren, dan werd er voor de weeskamer een boedelbeschrijving, de zogenaamde "staat en inventaris", overgebracht. Daarin geven de weduwe/weduwnaar en de voogd(en) een overzicht van de nalatenschap, de baten en de lasten, verantwoorden hun handelen tot dan toe, en geven aan wat het erfdeel van de wezen is. Vervolgens wordt dit document door de weeskamer vastgesteld.

Afhankelijk van de uitkomst van de boedelbeschrijving zijn er dan meerdere mogelijkheden:

- 1.** De nalatenschap heeft meer schulden dan baten. Omdat men niet alleen baten kan erven maar ook schulden, is dit een ongelukkige omstandigheid. Vaak is al bij het overlijden duidelijk, dat er vermoedelijk meer schulden dan baten zullen zijn. In dat geval doen de erfgenamen er verstandig aan om afstand te doen van de nalatenschap. Dit moet meteen na het overlijden gebeuren, dus al voor er een boedelbeschrijving is gemaakt. Er ontstaat dan een zogenaamde desolate of bekommerde boedel. Deze wordt vervolgens afgehandeld door een zogenaamde "klerck van bekommerthede", die alles van waarde verkoopt, en uit de opbrengst, voor zover die er is, de schuldeisers naar rato betaalt. Een bijzonder geval was, dat men de boedel kon aanvaarden onder benificie van inventaris, d.w.z., pas nadat er een inventaris is gemaakt, mocht men beslissen of men de boedel aanvaardde of niet. Voor dit aanvaarden onder benificie van inventaris moest speciaal toestemming gevraagd worden aan de magistraat. Onder welke omstandigheden men die toestemming verkreeg is mij (nog) niet duidelijk.

Omdat de weeskamer in elk geval niet toestond, dat wezen met schulden belast werden, zien we soms ook, dat er een accoord gesloten wordt: de weduwe/weduwenaar neemt alle schulden van de boedel over in ruil voor de bezittingen. De erfenis van de wezen wordt daarbij dus nul komma nul.

In de situatie dat er voor de wezen niets resteert, worden deze door de weeskamer gesteld op "het Boek van Niete", zoals dat later zo treffend wordt geformuleerd. Met deze wezen had de weeskamer verder niets meer van doen.

2. De nalatenschap heeft meer baten dan schulden. Er zijn dan in de praktijk twee mogelijkheden:

a. de weduwe/weduwenaar koopt de wezen uit. Dit houdt in, dat de weduwe/weduwenaar het aandeel van de wezen in de goederen uit de nalatenschap koopt voor een bedrag, dat overeenkomt met het erfdeel van de wezen. Dit bedrag wordt dan t.b.v. de wezen tegen rente belegd of uitgeleend. Een andere mogelijkheid is, dat er een hypotheek op b.v. het huis wordt genomen ter waarde van het erfdeel van de wezen. Ook in dit geval eindigt de bemoeienis van de weeskamer, nadat ze toestemming hiervoor heeft gegeven.

b. de wezen worden niet uitgekocht. Dit houdt in, dat de nalatenschap niet direct wordt verdeeld. Meestal is dan bij huwelijkscontract vastgelegd, dat de wezen bij het bereiken van meerderjarigheid (of op grond van leeftijd of door huwelijk) hun erfdeel uitgekeerd krijgen. De voogd en de weduwe/weduwenaar beheren de boedel totdat de laatste wees meerderjarig geworden is. Zij zijn verplicht de weeskamer om de zoveel jaar (3 a 4 jaar, in de praktijk soms meer) verantwoording af te leggen over het door hen gevoerde beheer. Dit geschiedt door middel van een zogenaamde boedelrekening. Wanneer de (laatste) wees volwassen is geworden, wordt een zogenaamde purgatieve rekening gedaan, waarbij de voogd wordt ontslagen van zijn beheer over de weesgoederen.

Opmerkingen

- De aantekening "zijn gesteld in het Boek van Niete", die men in het volgende regelmatig tegen komt, betekent, dat de nalatenschap nihil was en dat er voor de kinderen niets te erven viel. De weeskamer hoefde daar dus ook geen toezicht op te houden.
- De term "vrienden" wordt gebruikt voor "familieleden"
- De term "gedemitteerd" betekent "ontheven", "ontslagen"
- In het volgende gebruik ik de volgende kleuraanduidingen: **voogd** , **overledene(n)**, **levende partner**, **overig**

De tekst

f1

Aantekening in de marge:

Aanstellen voogdie is 25 stuyvers,
daarvan bailliu of burgemeester 6 st.
den secretaris 13 st.
den camerbode 6 st.

30.1.1776

Jan Ernisse, won. dijkage Groede, aangetr. oom, deed eed als voogt over **Jannis**, 18 jr, **Maria**, 17 jr, **Magdaleentie**, 15 jr, **Jacob**, 13 jr, en **Benjamin Luyks**, 10 jr, nagelaten kinderen van **Cathalijntie Mazure**, daar vader af is **Jacob Luykx**.

14.5.1776

Cornelis de Nering, won. in Oud Breskens, oom, deed eed over **Pieter**, 15 jr, **Susanna**, 13 jr, en **Leuntie Cornelia Coppejan**, 11 jr, nagelaten kinderen van **Josina de Nering**, daar vader van is **Jacobus Coppejan**. De kinderen zijn gesteld in het Boek van Niete.

f1v

17.9.1776

Neeltie Hillebrands, wed. **Abraham van de Luyster**, geass. met de voogt van haar kinderen; zijn boedel heeft meer schulden als baten, en de weduwe verzoekt, dat de kinderen gesteld worden in het Boek van Niete. Accoord.

17.9.1776

Jacob Festu, won. watering vande Groede, oom, deed eed als voogt over **Cornelis**, 17 jr, en **Maria Bood**, 16 jr, nagelaten kinderen van **Adriana Festu**, daar vader van is **Cornelis Bood**; gesteld in het Boek van Niete.

f2

1.10.1776

Marinus Verschelling, broeder van de wezen, meerderj. jm, deed eed, in plaats van de **overleden voogt paternel Jannis Clijcquennoi**, over **Pieter Verschelling**, 23 jr, nagelaten kind van **Job Verschelling** en **Josina Mazure**.

1.10.1776

Isaac Mazure, poonschipper alhier, oom, deed eed, in plaats van de **overleden voogt maternel Zeger Cornelis**, over **Pieter Verschelling**, 23 jr, en **Sara Clijcquennoi**, 18 jr, nagelaten wezen van **Josina Mazure** bij resp. **Job Verschelling** en **Jannis Clijcquennoi**.

10.12.1776

Isaac van Houte fs Jacob, won. in Cadzand, oom van de wezen, deed eed ter voogdij voor der wezen successie, hun competerend uit hoofde van wijlen **David van Houte fs Jacob**, geweest zijnde oom van halven bedde, en alhier te Breskens overleden, sijnde de wezen genaamd **Pieter**, 19 jr, **Janneken**, 17 jr, **Matie**, 15 jr, en **Adriaantie Adriaansen**, 9 jr, nagelaten kinderen van **Maria van Houte** en **Huybregt Adriaansen**.

f2v

10.12.1776

Adriaan Erasmus fs Jan:s, won. in Cadzant, oom, in plaats van de **overleden voogt maternel Jannis Erasmus**, deed eed ter voogdij van *Elisabeth Becu*, oud bij de 7 jaren, nagelaten kind van **Janna Erasmus**, daar vader van is de gesworen **Jan Batiste Becu**.

11.2.1777

Jannis Mazure, won. in de Polder Bewestereede bij Sluijs, oom, deed eed ter voogdij van *Cathalijntie*, 22 jr, en *Judik Mazure*, 20 jr, nagelaten kinderen van **Abraham Mazure** en van zijn overleden huisvr. **Judik Mazure**.

22.4.1777

Jacob Kransberg, won. onder de Groede, oom, deed eed ter voogdij van *Chatarina*, 6 jr, en *Jacob Kransberg*, 3 jr, nagelaten kinderen van **Isaac Kransberg**, daar moeder van is **Christina German**. De kinderen gesteld in het Boek van Niete.

f3

8.4.1777

Jan van de Velde, won. in Jong Breskens, oom, deed eed ter voogdij voor der weese successie hem competerend uit hoofde van wijlen **Leentje Risseeuw**, gebleven weduwe van **Jan van de Velde**, geweest zijnde grootmoeder, en alhier in Oud Breskens overleden, zijnde deze weese genaamd *Jan Jansen Verplanke*, 5 jr, nagelaten kind van **Sussanna van de Velde** en **Cornelis Jansen Verplanke**.

8.7.1777

Charles de Bruijne, won. onder Zuidzande, oom van halven bedde van de naarschr. wezen, deed eed ter voogdij van *Maria*, 23 jr, *Chatarina*, 22 jr, *Cornelia*, 19 jr, *Geerard*, 17 jr, *Abraham*, 15 jr, *Sussanna*, 13 jr, *Adrianna*, 11 jr, *Elisabet*, 9 jr, en *Fransinna Boekhout*, 4 jr, nagelaten kinderen van **Maria Fransinna Galander**, daar vader van is **Anthonij Boekhout**. Gesteld op het Boek van Niete.

2.9.1777

Charles Frelier, won. in de Oranjepolder, oom, deed eed over *Janneke Frelier*, 3 mnd, nagelaten kind van **Pieter Frelier**, daar moeder van is geweest **Helena Pavijs**.

f3v

24.2.1778

Abraham de Smidt de jonge, won. Oud Breskens, broer van vollen bedde, deed eed over *Isaac de Smidt*, 18 jr, nagelaten kind van **Jacoba Mahieusen**, daar vader af is **Abraham de Smidt**.

7.4.1778

Abraham Jansen, won. in de Oranjepolder in de lande van Biervliet, oom, deed eed over *Charles Notebaart*, 7 wk, nagelaten kind van **Elisabet Jansen**, daar vader van is **Hendrick Notebaart**.

7.4.1778

Andries Looijzen, won. dijkage van der Groede, oom maternel, bij gebrek van vrienden van vaderszijde, deed eed over *Elisabet*, 11 jr, en *Martina Cabort*, 8½ jr, nagelaten kinderen van **Jan David Cabort**, daar moeder van is **Maria Looijzen**. Gesteld op het Boek van Niete.

f4

2.2.1779

Jacob de Koene, smidtbaas op de Rossteede [= Ter Hofstede], oom, deed eed over *Janna*, 12 jr, *Naomi*, 11 jr, *Jan*, 10 jr, *Adrianna*, 3 jr, *Jacob*, 2 jr, en *Francois de Koene*, 7 wk, nagelaten kinderen van **Francois de Koene**, daar moeder van is **Cornelia Hazelaar**.

2.2.1779

Andries Byllau, won. op St. Anna ter Muyden, grootvader, deed eed over *Christina Claaysen*, 8 mnd, nagelaten kind van **Pieterrella Byllau**, daar vader van is **Adriaan Claaysen**.

16.2.1779

Adriaan de Priester als jongste schepen, de welke bij gebrek van vrienden van vaderszijde aanneem de voogdij op den eed bij aanvang van zijn bedieninge gedaan, over de wezen *Leuntje*, 11 jr, *Pieter*, 7 jr, en *Anna van der Vorst*, 2 jr, nagelaten kinderen van **Gillis van der Vorst**, daar moeder van is **Pieterrella van Avers**. Gesteld op het Boek van Niete.

f4v

15.6.1779

Adriaan de Boo, won. op de St Baafsdijk onder de Groede, aangetrouwde broeder van halve bedde van de naars: wezen, deed eed ter voogdij over *Jan*, 22 jr, *Maria*, 20 jr, *Magdalena*, 19 jr, *Jacob*, 17 jr, en *Benjamin Luickx*, 13 jr, nagelaten kinderen van **Jacob Luickx**, daar moeder van is geweest **Cathelijntie Mazure**.

21.9.1779

Pieter Levinus, won. onder Biervliet, oom, deed eed over *Janna*, 17 jr, en *Abraham Francois Levinis*, 9 jr, nagelaten kinderen van **Abraham Levinis**, daar moeder van is **Maria de Kant**. Gesteld op het Boek van Niete.

5.10.1779

Josias Simplaar, won. tot Oostburg, aangetrouwde oom, deed eed over *Isaac*, 13 jr, en *Anna van Grijspeere*, 11 jr, nagelaten kinderen van **Sara Strubbe** in haar eerste huwelijk verwekt bij wijlen **Isaac van Grijspeere**. Gesteld op het Boek van Niete.

f5

2.11.1779

Willem de Reygh, won. in de Prins Willemspolder, oom, deed eed over *Dignus*, 16 jr, *Susanna*, 14 jr, *Jacob*, 9 jr, *Tanneke*, 3 jr, en *Maria de Reygh*, 1 jr, nagelaten kinderen van **Jannis de Reygh**, de eerste drie in eerste huwelijk bij wijlen **Neeltje Jacobsen**, en de twee laatsen, daar moeder van is **Janneke de Ruysser**.

18.1.1780

Daniel Schiettecate, won. in Oud Breskens, aangetrouwde oom, deed eed over *Maria Jacoba*, 11 jr, en *Cornelis Nerinkse*, oud 7 jr, nagelaten kinderen van **Elisabet Huyck**, daar

vader van is **Cornelis Nerinkse**[= Cornelis de Nering]. De wezen voor moederlijke successie gesteld op het Boek van Niete.

1.2.1780

Jacob Philis, won. in Jong Breskens, aangetrouwde oom maternel, deed eed over *Janna*, 13 jr, *Naomi*, 12 jr, *Jan*, 11 jr, *Adrianna*, 4 jr, *Jacob*, 3 jr, en *Francois de Koene*, 1 jr, nagelaten wezen van **Francois de Koene** en **Cornelia Hazelaar**, en nog *Cornelia Bonnie*, 7 wk, nagelaten weese van gem. **Cornelia Hazelaar**, daar vader van is **Jan Bonnie**.

f5v

6.6.1780

Wilboord Leins Brasser, won te Westcappel [= Westkapelle] in Walcheren, oom paternel, deed eed over *Leuntie*, 21 jr, *Jannis*, 19 jr, *Neeltie*, 17 jr, *Leintie*, 15 jr, en *Adriaan Brasser*, 10 jr, nagelaten kinderen van **Cornelis Leins Brasser**, daar moeder van is **Maatie Janes Lievens**. Gesteld op het Boek van Niete.

20.6.1780

Isaac du Bois, won. onder Zuidzande, oom van de naars: wezen in plaats van de **overleden voogt paternel Cornelis du Bois**, deed eed van voogdij over *Jakemintie*, 19 jr, *Maria*, 16 jr, *Leintje*, 14 jr, en *Pietronella du Bois*, 12 jr, nagelaten wezen van **Pieter du Bois** en **Pietronella de Priester**.

13.3.1781

Cornelis Verstraate, won. tot Armuyden [= Arnemuiden], oom maternel, deed eed over *Jannis*, 14 mnd, en *Janneke Vergouwe*, 3 mnd, nagelaten wezen van **Janneke Verstraate**, daar vader van is **Joos Vergouwe**. Gesteld op het Boek van Niete.

f6

30.3.1781 (vrijdag, extra ordinaire vergadering)

Jacob de Smidt, won. onder Schoondijke, broeder, deed eed over *Isaac de Smidt*, 21 jr, nagelaten wees van **Abraham de Smidt**, daar moeder van is geweest **Jacoba Mahieussen**, en over *Pieter*, 2 jr, en *Jannes de Smidt*, 1 jr, wezen van voorn. **Abraham de Smidt**, daar moeder van is **Elisabeth Hoké**.

18.9.1781

Jacob Jacobsen, won. alhier, oom, deed in plaats van de **overleden voogt paternel Jannis de Reijgh**, eed over *Dignus Jacobsen*, 17 jr, nagelaten kind van **Anthonij Jacobs**, daar moeder van is geweest **Sara de Koene**.

18.9.1781

Abraham Timmerman, won. onder de Groede, aangetr. oom, deed eed over *Cornelia*, 23 jr, *Geerard*, 21 jr, *Abraham*, 19 jr, *Sussanna*, 17 jr, *Adrianna*, 15 jr, *Elisabet*, 13 jr, en *Fransinna Boekhout*, 8 jr, nagelaten kinderen van **Anthonij Boekhout**, daar moeder van is geweest **Maria Fransinna Galander**. Alle de kinder zijn op den arm alhier, dus zijn op de Boek van Niet gestelt.

f6v

27.11.1781

Pieter de Witte, won. op Oud Vlissingen in Walcheren, oom maternel, deed eed over *Cornelia*, 17 jr, en *Elisabet de Vos*, bij de 9 jr, nagelaten kinderen van **Dina de Witte**, daar vader van is **Marinus de Vos**. Gesteld op de Boek van Niete.

12.2.1782

Abraham Verdouw, won. onder de heerl. Nieuwvliet, oom paternel, deed eed over *Janneke Verdouw*, 18 jr, nagelaten kind van **Jacob Verdouw**, daar moeder van is geweest **Pieterella Aplonia de Lange**. Het kind is met consent van de voogt (vermits hij door den arm alhier is begraven) op het Boek van Niet gesteld.

f7

11.6.1782

Joris Dirckx, steygerschuytschipper alhier, cosijn maternel, deed eed over *Poulina van Herseele*, 23 jr, en *Abraham Claaysen*, 18 jr, nagelaten kinderen van **Maria du Gardeijn**, resp. in haar eerste huwelijk bij **Poulus van Herzeele**, en in haar tweede huwelijk bij wijlen **Jannis Claaysen**.

25.6.1782

Jannis Boidin, schepen deser stede, neemt aan de voogdij over *Robert Boidin* [*sic, lees: van Houte*], 20 jr, in plaats van de **overleden voogt Anthonij Boidin**, over de successie nagelaten door zijn grootvader **Robert Boidin**, overleden in Oud Breskens, zijnde nagelaten kind van **Jacob van Houte** en **Maria Boidin**.

25.6.1782

Hindrick Notebaart, won. op de dijk van Oud Breskens, aangetr. cosijn maternel, deed eed in plaats van de **overleden voogt maternel Cornelis Andriessen**, over *Jannetie*, 21 jr, *Sara*, 20 jr, *Pieter*, 19 jr, en *Isaac Philis*, 13 jr, over de successie nagelaten door haar grootmoeder **Janneke Carpentier**, wed. **Pieter Philis**, overleden alhier in Breskens, zijnde nagelaten kinders van **Abraham Philis** en **Sara de Bare**.

f7v

9.7.1782

Abraham de Muynck, won. in Oud Breskens, oom maternel, deed eed over *Maria*, 3 jr, en *Susanna de Rink*, 2 jr, nagelaten kinderen van **Maria de Muijnck**, daar vader van is **Isaac de Rink**. Gesteld op de Boek van Niete.

29.10.1782

Joos van der Meere, won. alhier, grootvader paternel, deed eed over *Abraham van der Meere*, 7 mnd, nagelaten kind van **Abraham van der Meere**, daar moeder van is **Maria Schout**. Gesteld op het Boek van Niete.

10.12.1782

Abraham den Dekker, won. onder Zuidzande, oom paternel, deed eed over *Abraham*, 13 jr, *Petrus*, 12 jr, *Isaac*, 11 jr, *Pieterella*, 9 jr, *Sara*, 8 jr, *Elisabeth*, 7 jr, en *Francois den Dekker*, 3 jr, nagelaten kinderen van schepen **Pieter den Dekker**, daar moeder van is **Elisabeth Strubbe**.

f8

24.12.1782

Andries Looysen, won. onder de Groede, oom paternel, deed eed over *Jannis Duyk*, 2 jr, nagelaten kind van **Sara Looijsen**, daar vader van is **Jannis Duyk**.

28.1.1783

Isaac Mazure, won. alhier, oom, deed eed over *Pieter Roda*, 16 jr, nagelaten kind van **Jacob Roda**, daar moeder van is **Janna Mazure**.

8.4.1783

Cornelis Gilde, won. tot Nieuwvliet, (bij gebrek van vrinden van vaderszijde), oom maternel, deed eed over *Cornelis*, 10 jr, *Anna*, bij de 9 jr, en *Maria Andriessen*, 3 jr, nagelaten kinderen van **Lowij Andriessen**, daar moeder van is **Lena Gilde**.

28.10.1783

Lieven Pieters, won. onder Schoondijke, aangetrouwde broeder van de naars: wezen, op verzoek van de op zijn verzoek **gedemitteerde voogt paternel Adriaan de Boo**, deed eed over *Magdalena*, 23 jr, *Jacob*, 21 jr, en *Benjamin Luyckx*, 17 jr, nagelaten kinderen van **Jacob Luyckx** en **Cathalintie Mazure**.

f8v

25.11.1783

Jan van de Velde, won. in Oud Breskens, oom, deed eed over *Ariaan*, 23 jr, *Cornelis Libaart*, 16 jr, *Leuntie*, 14 jr, *Cornelia Pieterella*, 10 jr, *Janneke van Akker*, 1 mnd, nagelaten kinderen van **Janneke van de Velde**, de twee eerstgenoemde wezen uit haar eerste huwelijk bij wijlen **Jannis Libaart**, en de drie laatste in haar tweede huwelijk bij **Pieter van Akker**.

25.11.1783

Jan van de Velde, won. in Oud Breskens, oom, deed eed over *Cornelis*, 4 jr, *Jannis van de Velde*, 2 jr, en van het *kind*, dat zij zwanger van is, nagelaten kinderen en aparent geboren van **Jan van de Velde**, daar moeder van is **Janna Verbrugge**.

23.12.1783

Jannis van de Woestijne, won. op Zuidzande, oom, deed eed ter voogdij, in plaats van zijn vader "vermits zijn oogen jaeren" [d.w.z. zijn hoge leeftijd], over *Neeltje Luteyn*, 4½ jr, nagelaten kind van **Josina van de Woestijne**, daar vader van is **Isaac Luteyn**.

f9

20.1.1784

Adriaan Versluys, poonschipper, won. op Zuidzande, aanetr. oom maternel, deed eed over *Jannis Tack*, 23 jr, nagelaten kind van **Grietje Roda** in haar eerste huwelijk verwekt bij wijlen **Pieter Tack fs Jannis**, waarvan stiefvader is gebleven **Isaac Mazure**.

3.2.1784

Jannis de Priester, won. in der Groede, aanetr. oom maternel, deed eed over *Cornelis*, 20 jr, en *Jannis Boodt*, 18½ jr, nagelaten kinderen van **Elisabet Verhage**, daar vader van is **Jannis Boodt**.

30.3.1784

Jacob Philis, won. in Jong Breskens, cousin paternel, deed eed over *Maria de Rink*, 3 jr, nagelaten kind van **Isaac de Rink** en **Maria de Muynck**, daar grootmoeder van is geweest **Maria de Meij**, zijnde overleden vrouw van **Gillis de Muynck**.

20.4.1784

Isaac Behage, won. in de Oranjepolder, aangetr. oom maternel, deed eed over *Jakemina van der Meulen*, 7 jr, nagelaten kind van **Neeltje van der Heijde**, daar vader van is **Jannis van der Meulen**.

f9v

22.6.1784

Jacob Meulendijk, won. op Schoondijke, cousin paternel, deed eed over *Leja*, 6 jr, en *Rachel Meulendijk*, 4 jr, nagelaten kinderen van **Anthonij Meulendijk**, daar moeder van is **Leja Adriaansen**.

22.6.1784

Jacob van de Plaasse [= van de Plasse], won. alhier, cousin paternel, deed eed over *Pieterrella*, 15 jr, *Abraham*, 13 jr, en *Jannis Samon*, 5 jr, nagelaten kinderen van **Jannis Samon**, daar moeder van is **Catharina van Blankenberg**. Gesteld op het Boek van Niete.

7.9.1784

Pieter de Kok, won. onder stadsambacht tot Middelburg, oom maternel, deed eed over *Janna*, 19 jr, en *Jannis Flamen*, 18 jr, nagelaten kinderen van **Jacoba de Kok**, daar vader van is **Anthonij Flaman**. Gesteld op het Boek van Niete.

f10

30.11.1784

Abraham Huyge, won. onder Schoondijke, oom paternel, deed eed over *Pieterrella Huyge*, 4 jr, nagelaten kind van **Jan Huyge**, daar moeder van is **Pieterrella Schijve**. Gesteld op het Boek van Niete.

Onder stond: afschrift verklaring van overlijden: Middelburg 8.4.1784, Jan Huyge, geb. van Isendijke, gedient hebbende op s lands schip van oorlog Goes, is overleden 15.10.1782 op een der hospitaalschepen in Texel.

18.1.1785

Christiaan de Ruysscher, won. tot Oostburg, oom maternel, deed eed over *Tanneke*, 8 jr, en *Maria de Reijgh*, 6 jr, nagelaten kinderen van **Jannis de Reijgh** en **Janneke Ruysscher**, en over de wesen *Cornelis*, 4 jr, en *Janneke Somma*, 2 jr, nagelaten kinderen van gemelde **Janneke de Ruysscher**, daar vader van is **Pieter Somma**.

f10v

1.2.1785

Daniel van Male, won. onder Schoondijke, grootvader, deed eed over *Neeltje*, 7 jr, *Janneke*, 5 jr, *Adriana*, 3½ jr, en *Jacoba de Kubber*, 10 mnd, nagelaten kinderen van **Jannetie van Male**, daar vader van is **Jacob de Kubber**.

7.6.1785

Jannis de Priester, won. binnen de Groede, oom, deed in plaats van de **overleden voogt Adriaan de Priester d'oude**, eed over *Jacomintje*, bij de 24 jr, *Maria*, 21 jr, *Leijntje*, 19 jr, en *Pieterrella du Bois*, 17 jr, nagelaten kinderen van wijlen **Pieter du Bois** en **Pieterrella de Priester**.

f11

21.6.1785

Abraham de Merseman, won. in het eerste deel van de Prins Willemspolder, cousin, deed, in plaats van de **overleden voogt paternel Abraham den Dekker**, eed over *Abraham*, 16 jr, *Petrus*, 14 jr, *Isaac*, 13 jr, *Pieterrella*, 12 jr, *Sara*, 10 jr, *Elisabeth*, 9 jr, en *Francois den Dekker*, 6 jr, nagelaten kinderen van schepen **Pieter den Dekker**, daar moeder van is **Elisabeth Strubbe**.

4.10.1785

Jacob Kransbiller, won. in der Groede, aanetr. cousin maternel, deed eed over *Janna Sterk*, 7 jr, nagelaten kind van wijlen **Catharina Magdalena Ofner**, daar vader van is **Pieter Sterk**. Gesteld op het Boek van Niete.

15.11.1785

Jannis Luteyn, won. op Zuidzande, oom paternel, deed eed over *Neeltje Luteijn*, 7 jr, nagelaten kind van wijlen **Isaac Luteyn**, in huw. verwekt bij wijlen **Josina van de Woestijne**.

f11v

13.12.1785

Willem Simons, won. onder Nieuwvliet, cousin paternel, deed (vermits de naaste vrind wegen lighaamsgebrek buyten staat is, en andere wegens haare hooge ouderdom hebben zig geexcuseerd) eed ter voogdij van *Abraham Robijn*, 7 jr ½ mnd, nagelaten kind van wijlen **Abraham Robijn**, daar moeder van is **Maria Lechner**.

3.10.1786

Machiel Carels filius Cornelis, won. onder Cadzand, aanetr. broeder, deed eed over *Jannis van Laare*, 1½ jr, nagelaten kind van wijlen **Catharina van Gelderen**, daar vader van is **Abraham van Laare fs Jannis**.

28.11.1786

Gillis Versluys, won. alhier, oom van halven bedde, deed eed over *Jakemina van der Meulen*, 9½ jr, nagelaten kind van **Jannis van der Meulen**, daar moeder van is geweest **Neeltje van der Heyde**.

f12

13.3.1787

Jacob van Roo, won. binnen de stad Oostburg, oom paternel, deed eed over *Adrianna*, 17 jr, *Sara van Roo*, 16 jr, nagelaten wezen van **Maria van Ouwerkerk** en **Abraham van Roo**, en *Maria*, 9 jr, *Abraham*, 7 jr, *Cathalintje*, 4 jr, en *Susanna van Roo*, 2 jr, nagelaten wesen van gem. **Abraham van Roo**, daar moeder van is **Jacoba Obien** [= Obijn].

19.6.1787

Isaac de Smidt fs Ab:m, won. onder de Groede, oom paternel, deed eed over *Janna*, 8 jr, *Abraham*, 7 jr, *Marinus*, 3 jr, en *Sussanna de Smidt*, 1 jr, nagelaten kinderen van **Jacob de Smidt**, daar moeder van is **Catharina de Zoute**.

In de marge stond: "is binnen gestaan de wed. Jacob de Smidt"

19.6.1787

Isaac de Smidt fs Ab:m, won. onder de Groede, broeder van halven bedde, deed eed, i.p.v de **overleden [voogd] Jacob de Smidt**, over *Pieter de Smidt*, 8 jr, nagelaten kind van **Abraham de Smidt**, daar moeder van is **Elisabeth Hocké**.

13.11.1787

Machiel Cornelis, won. Oostburg, cousin, deed eed over *Madelintie Carels*, 16 jr, nagelaten kind van **Maria Mahieusen** en **Machiel Carels**, en over *Machiel Carels*, 6 jr, nagelaten wese van gem. **Machiel Carels**, daar moeder van is **Maria de Geyter**.

f12v

15.1.1788

David Houtsager, won. bij de Groede, oom maternel, deed eed over *Jacob*, 11 jr, *Pieter*, 6 jr, en *Abraham Keymel*, 5 jr, nagelaten kinderen van **Magdalena Houtsager**, daar vader van is **Jacob Keymel**.

1.4.1788

Leindert Andriessen, won. onder Groede, oom, deed eed over de wese successie uit hoofde van **Cornelia de Bak**, grootmoeder, alhier te Breskens overleden, de wese genaamd *Anna van Aften*, 19 jr, nagelaten kind van **Catharina Andriessen** in wettig huwelijk verwekt bij wijlen **Pieter van Aften**.

f13

11.11.1788

Jannes Simons, won. in Oud Breskens, cousin paternel, deed in plaats van de **overleden voogt paternel Willem Simons**, eed over *Abraham Robijn*, 3½ jr, nagelaten kind van wijlen **Abraham Robijn**, in wettig huwelijk verwekt bij wijlen **Maria Lechner**.

11.11.1788

David Lerchner, won. onder Nieuwvliet, oom maternel, deed eed over *Abraham Robijn*, 3½ jr, nagelaten kind van wijlen **Maria Lerchner**, in wettig huwelijk verwekt bij wijlen **Abraham Robijn**.

31.3.1789

Jannis de Zoude (sic), won. in Baarsande, halfbroer, deed in plaats van de **overleden voogt paternel Joos de Zoute** eed ter voogdij over *Pieter Zoute*, 23 jr, nagelaten kind van wijlen **Jacob de Zoute**, daar moeder van is **Elisabeth Strubbe**.

f13v

21.4.1789

Marques de Smidt, won. te Terneuse, oom maternel, deed eed over *Ester Stoffels*, 23½ jr,

nagelaten wees van **Anthonij Stoffels** en **Johanna Jacoba van Es**, en nog voor twee wesen * successie haar competeren uit hoofde van wijlen gem. **Johanna Jacoba van Es**, grootmoeder, en alhier te Breskens overleden, zijnde de zelve wesen * genaamd *Sara Linsen*, 6 jr, en *Anthonij Leinsen*, 4 jr, nagelaten kinderen van **Adriana Anthonetta Stoffels** en **Matthijs Leinsen**, voors nog over *Catarina Maria de Jonge*, 7 jr, nagelaten wese van gem. **Johanna Jacoba van Es**, daar vader van is **Francois Martinus de Jonge**.

21.4.1789

Abraham Robijn, won. alhier, oom paternel, deed eed over *Jacob Robijn*, 20 jr, nagelaten wese van **Jacob Robijn** en **Elisabeth Clarissen**, en *Willemina*, 7 jr, en *Adriaan Louwers Robijn*, 3½ jr, nagelaten wesen van gem. **Jacob Robijn**, daar moeder van is **Maria Leenhouts**.

7.7.1789

Abraham Gillis Verschage, won. in de Henricuspolder, oom paternel, deed eed over *Clara Adrianna Gillis Verschage*, 2 mnd, nagelaten weze van **Jacobus Gillis Verschage**, daar moeder van is **Jacoba Obijn**.

f14

29.9.1789

Jannis Lootens, won. tot Oostburg, broeder, deed eed over *Maria Lootens*, 14 jr, nagelaten wese van wijlen **Jannes Lootens**, daar moeder van is **Susanna Dirikx**. Gesteld op het Boek van Niete.

10.11.1789 <er stond eerst 27.10.1789>

Abraham Bokelaar, won. alhier, aanetr. broer, deed eed over *Ariaen*, 12 jr, *Andries*, 8 jr, *Josina Endrika van der Meere*, 7 mnd, nagelaten kinderen van wijlen **Joos van der Meere**, daar moeder van is **Catharina Bouman**; voorts nog over de kindskinderen van de overledene, *Adriana*, 20 jr, *Jacomyna*, 17 jr, *Joos*, 16 jr, *Elisabeth*, 13 jr, *Gerhart Jansen*, 11 jr, daar vader en moeder van is geweest **Cornelis Jansen** en **Maria van der Meere**; mitsgaders over het kindskind *Abraham van der Meere*, 8 jr, daar vader van is geweest **Abraham van der Meere**, daar moeder van is **Maria Schout**.

f14v

10.11.1789

Hendrick Orlebeeke, won. op Zuidzande, cousin maternel, deed eed over *Machiel Carels*, 8 jr, nagelaten wees van **Maria de Geyter**, daar vader van is geweest wijlen **Machiel Carels**.

27.4.1790

Cornelis Lammert van Bale, won. in Oud Breskens, aanetr. oom maternel, deed in plaats van de **overleden voogt maternel David Lerchner**, eed over *Abraham Robijn*, thans 4½ jr, nagelaten kind van **Maria Lerchner**, daar vader van is geweest **Abraham Robij (sic) fs Jan**.

15.6.1790

Jacobus de Ridder, won. in de Westreede [=Westereede], oom maternel, deed eed over *Cornelia*, 16 jr, *Adriaan*, 15 jr, *Maria*, 13 jr, *Abraham*, 9 jr, *Jacobus*, 7 jr, en *Sara van*

de Broeke, 4 jr, nagelaten kinderen van **Sara de Ridder**, daar vader van is **Adriaan van de Broeke**.

f15

7.9.1790

Andries Keijmel, meerderj. jm, won. onder Breskens, broeder, deed eed ter voogdij over *Clara*, 22 jr, *Jannis*, 18 jr, *Elisabeth*, 13 jr, en *Catharina Keymel*, 8 jr, nagelaten kinderen van wijlen **Andries Keymel**, daar moeder van is **Elisabeth Gram**.

7.9.1790

Jacob Robijn, won. Sluis, halfbroer, deed, in plaats van de **overleden voogt Abraham Robijn**, eed over *Willemina*, 9 jr, en *Adriaan Louwers Robijn*, 5 jr, nagelaten kinderen van wijlen **Jacob Robijn**, daar moeder van is **Maria Leenhouts**.

8.9.1790 <woensdag>

Isaac Schijve, won. binnen Biervliet, oom maternel, deed eed over *Petronella Catharina Albregts*, 15 jr, nagelaten kind van **Maatje Schijve**, daar vader van is geweest wijlen **Bartholomeeus Albregts**.

f15v

16.11.1790

Gillis Robijn, won. onder de Groede, oom paternel, deed eed over *Jacob*, 7 jr, *Adrianna*, 5 jr, en *Sara Robijn*, 2 jr, nagelaten kinderen van **Abraham Robijn**, daar moeder van is **Adriantje Verduyn**.

1.2.1791

Abraham Haarsen, won. ... der Groede, cousin, deed eed over *Cornelia Mullie*, 4 jr, nagelaten kind van **Maria de Neerings**, daar vader van is **Pieter Mullie**. Gesteld op het Boek van Niete.

1.2.1791

Jacob van Laere, won. onder Schoondijke, broeder [van halven bedde], deed eed over *Maria*, 22 jr, *Janna*, 20 jr, en *Sara de Swarte*, nagelaten kinderen van **Maria le Saffre**, daar vader van is **Jan de Swarte**. Gesteld op het Boek van Niete.

f16

17.5.1791

Jacob van Roo, won. binnen Oostburg, aangetr. oom, deed, in plaats van de **overleden voogt maternel Jannis van de Woestijne**, eed over *Neeltje Luteyn*, 13 jr, nagelaten kind van **Isaac Luteyn** en **Jozina van de Woestijne**.

6.9.1791

Joos Bokelaar, won. onder de Groede, oom, deed eed over *Jacob Bokelaar*, 3 jr, nagelaten kind van **Francois Bokelaar**, daar moeder van is **Anna Marijssen**.

20.9.1791

Pieter Eckebus, won. onder de prochie Groede, broeder [van halven bedde], deed eed over *Lena van de Gezelle*, 21 jr, nagelaten kind van **Jozina Notebaart**, daar vader van is **Jan van de Geselle**. Gesteld op het Boek van Niete.

f16v

4.10.1791

Abraham Cornelis fs Jan, won. onder de Groede, aanetr. oom, deed eed over *Janna van Damme*, 4 jr, nagelaten kind van **Pieter van Damme**, daar moeder van is **Janna de Zoute**.

15.11.1791

Abraham Lauret, won. in Oud Breskens, goed bekend van de naarschr. weesen, denwelken (vermits de nabestaande uuyt slands woonende en sijn sober gestelheyt zig daar van heeft geexcuseert) deed eed ter voogdij van *Elisabeth*, 21 jr, *Janna*, 11 jr, en *Jan van de Plassche*, 6 jr, nagelaten kinderen van **Jakomina Carstanje**, daar vader van is **Jacob van de Plassche**. Gesteld op het Boek van Niete.

29.11.1791

Pieter le Fever, won. alhier, aanetr. broer, deed eed over *Levinus Prent*, 23 jr, nagelaten kind van **Janna Ramat**, daar vader van is geweest **Charel Prent**.

f17

17.4.1792

Abraham van Waayenberg fs Ab:m, won. onder Breskens, broer, deed eed over *Isaac*, 22 jr, *Dina*, 15 jr, en *Fransina Waaijenberg*, 10½ jr, nagelaten kinderen van **Dina del Rue**, daar vader van is **Abraham van Waaijenberg**.. Gesteld op het Boek van Niete.

15.5.1792

Jacob van Nieuwenhuys, won. onder de Groede, aanetr. groote vader, deed eed over *Magdeleinna Lutein*, 6 wk, nagelaten kind van **Maria Schippers**, daar vader van is **David Luteyn**.

26.2.1793

Jacob Rijnders, won. alhier, grootvader van de naarschr. wesen, deed eed over *Maria*, 1½ jr, en *Jacob Brugge*, 8 wk, nagelaten kinderen van **Elisabeth Rynders**, daar vader van is **Jannis Brugge**.

f17v

9.4.1793

Jacob Libaart, won. onder de Groede, oom, deed eed als voogt over *Maatje*, 13 jr, en *Abraham Smoor*, 3 jr, nagelaten kinderen van wijlen **Pieterrella Libaard**, daar vader van is **Cornelis Smoor**.

23.4.1793

Abraham Casteleijn, won. in Oud Breskens, aanetr. oom, deed eed over *Maria Cathalina Anthonetta Prent*, oud bij de 22 jr, daar vader van is geweest wijlen **Jacob Prent**, voorts *Martha*, 7 jr, en *Sara Lauweret*, 5 jr, nagelaten kinderen van wijlen **Sara Mazure**, daar vader van is **Abraham Louweret**.

11.6.1793

Jan de Zoute, won. onder den Baarzande polders, oom maternel, deed eed over *Jozias*, 15

jr, *Sara*, 14 jr, en *Adriana Risseeuw*, 13 jr, nagelaten kinderen van **Jozina de Zoute**, daar vader van is **Cornelis Risseeuw**.

29.10.1793

Daniel van Male, won. onder Waterland in den Goud[e]polder, oom maternel, deed eed in plaats van zijn **overleden vader Daniel van Male**, over *Neeltje*, 16 jr, *Janneke*, 13 jr, *Ariaantje*, 12 jr, en *Jacoba de Kubber*, 9 jr, nagelaten kinderen van **Janneke van Male**, daar vader van is **Jacob de Kubber**.

f18

14.10.1794

Claas de Smidt, won. te Sluis, oom paternel, deed eed over *Magdalientje*, 6 jr, *Jannis*, 5 jr, *Andries*, 3 jr en *Pieter de Smidt*, 10 mnd, nagelaten kinderen van wijlen **Jan de Smidt**, daar moeder van is **Haeltje van der Veere** [= Aeltje van der Veere].

17.3.1795

Pieter Filis, won. in Baarsande, oom maternel, deed eed over *Jannis de Reygh*, oud bij de 9 jr, nagelaten kind van **Sara Philis**, daar vader van is **Digenus de Reygh**.

12.5.1795

Jannis Callaart, won. op Cadsant, aangetr. broeder van halve bedde, deed, in plaats van de **overleden voogt Jacob van Roo**, eed over *Maria*, 16 jr, *Abraham*, 15 jr, *Cathelintje*, 12 jr, en *Susanna van Roo*, 9 jr, nagelaten kinderen van **Abraham van Roo**, daar moeder van is **Jacoba Obijn**.

4.8.1795

Fransois de Merseman, won. in Baarsande, cousin, deed, in plaats van de **overleden [voogd] Abraham de Merseman**, eed over *Isaac*, 23 jr, *Elisabetha*, 20 jr, en *Fransois den Dekker*, 16 jr, nagelaten kinderen van wijlen **Pieter den Dekker**, daar moeder van is **Elisabeth Strubbe**.

f18v

[leeg]